

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ - ШТИП
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

UDC 81
UDC 82
UDC 008

ISSN 2545-3998

DOI: 10.46763/palim

ПАЛИМПСЕСТ

МЕЃУНАРОДНО СПИСАНИЕ ЗА ЛИНГВИСТИЧКИ, КНИЖЕВНИ
И КУЛТУРОЛОШКИ ИСТРАЖУВАЊА

PALIMPSEST

INTERNATIONAL JOURNAL FOR LINGUISTIC, LITERARY
AND CULTURAL RESEARCH

PALMK, VOL 5, NO 9, STIP, 2020

ГОД. V, БР. 9
ШТИП, 2020

VOL. V, NO 9
STIP, 2020

ПАЛИМПСЕСТ

**Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања**

PALIMPSEST

**International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research**

**Год. 5, Бр. 9
Штип, 2020**

**Vol. 5, No 9
Stip, 2020**

PALMK, VOL 5, NO 9, STIP, 2020
DOI: <https://doi.org/10.46763/palim209>

ПАЛИМПСЕСТ

Меѓународно списание за лингвистички, книжевни
и културолошки истражувања

ИЗДАВА

Универзитет „Гоце Делчев“, Филолошки факултет, Штип,
Република С. Македонија

ГЛАВЕН И ОДГОВОРЕН УРЕДНИК

Ранко Младеноски

УРЕДУВАЧКИ ОДБОР

Виктор Фридман, Универзитет во Чикаго, САД
Толе Белчев, Универзитет „Гоце Делчев“, Република С. Македонија
Нина Даскаловска, Универзитет „Гоце Делчев“, Република С. Македонија
Ала Шешкен, Универзитет Ломоносов, Руска Федерација
Олга Панкина, НВО Македонски културен центар, Руска Федерација
Георгета Раца, Универзитет Банат, Романија
Астрид Симоне Грослер, Универзитет Банат, Романија
Горан Калоѓера, Универзитет во Риека, Хрватска
Дејан Дуриќ, Универзитет во Риека, Хрватска
Шандор Чегледи, Универзитет во Панонија, Унгарија
Ева Бус, Универзитет во Панонија, Унгарија
Хусејин Озбај, Универзитет Гази, Република Турција
Зеки Ѓурел, Универзитет Гази, Република Турција
Елена Дараданова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Ина Христова, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Република Бугарија
Џозеф Пониах, Национален институт за технологија, Индија
Сатхарај Венкатесан, Национален институт за технологија, Индија
Петар Пенда, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Данило Капaso, Универзитет во Бања Лука, Босна и Херцеговина
Мета Лах, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Намита Субиото, Универзитет во Љубљана, Република Словенија
Ана Пеличер-Санчез, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Мајкл Грини, Универзитет во Нотингам, Велика Британија
Татјана Ѓурин, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Диана Поповиќ, Универзитет во Нови Сад, Република Србија
Жан Пол Мејер, Универзитет во Стразбур, Република Франција
Жан Марк Веркруз, Универзитет во Артуа, Република Франција
Регула Бусин, Швајцарија
Нагале Фиорето, Универзитет во Перуца, Италија
Оливер Хербст, Универзитет во Вурцбург, Германија

PALIMPSEST

International Journal for Linguistic, Literary
and Cultural Research

PUBLISHED BY

Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip,
Republic of N. Macedonia

EDITOR-IN-CHIEF

Ranko Mladenoski

EDITORIAL BOARD

Victor Friedman, University of Chicago, United States of America
Tole Belcev, Goce Delcev University, Republic of N. Macedonia
Nina Daskalovska, Goce Delcev University, Republic of N. Macedonia
Alla Sheshken, Lomonosov Moscow State University, Russian Federation
Olga Pankina, NGO Macedonian Cultural Centre, Russian Federation
Georgeta Rata, Banat University, Romania
Astrid Simone Grosler, Banat University, Romania
Goran Kalogjera, University of Rijeka, Croatia
Dejan Duric, University of Rijeka, Croatia
Sándor Czeglédi, University of Pannonia, Hungary
Éva Bús, University of Pannonia, Hungary
Husejin Ozbaj, GAZI University, Republic of Turkey
Zeki Gurel, GAZI University, Republic of Turkey
Elena Daradanova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Ina Hristova, Sofia University “St. Kliment Ohridski”, Republic of Bulgaria
Joseph Ponniah, National Institute of Technology, India
Sathyaraj Venkatesan, National Institute of Technology, India
Petar Penda, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Danilo Capasso, University of Banja Luka, Bosnia and Herzegovina
Meta Lah, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Namita Subiotto, University of Ljubljana, Republic of Slovenia
Ana Pellicer Sanchez, The University of Nottingham, United Kingdom
Michael Greaney, Lancaster University, United Kingdom
Tatjana Durin, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Diana Popovic, University of Novi Sad, Republic of Serbia
Jean-Paul Meyer, University of Strasbourg, French Republic
Jean-Marc Vercruysse, Artois University, French Republic
Regula Busin, Switzerland
Natale Fioretto, University of Perugia, Italy
Oliver Herbst, University of Wurzburg, Germany

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Драгана Кузмановска
Толе Белчев
Нина Даскаловска
Билјана Ивановска
Светлана Јакимовска
Марија Леонтиќ
Јована Караникиќ Јосимовска

ЈАЗИЧНО УРЕДУВАЊЕ

Даница Гавриловска-Атанасовска (македонски јазик)
Весна Продановска (англиски јазик)
Толе Белчев (руски јазик)
Билјана Ивановска (германски јазик)
Марија Леонтиќ (турски јазик)
Светлана Јакимовска (француски јазик)
Јована Караникиќ Јосимовска (италијански јазик)

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК

Славе Димитров

АДРЕСА

ПАЛИМПСЕСТ

РЕДАКЦИСКИ СОВЕТ

Филолошки факултет
ул. „Крсте Мисирков“ бр. 10-А
п. фах 201
МК-2000 Штип, С. Македонија

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

Меѓународното научно списание „Палимпсест“ излегува двапати годишно во печатена и во електронска форма на посебна веб-страница на веб-порталот на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип:

<http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Трудовите во списанието се објавуваат на следните јазици: македонски јазик, англиски јазик, германски јазик, француски јазик, руски јазик, турски јазик и италијански јазик.

Трудовите се рецензираат.

EDITORIAL COUNCIL

Dragana Kuzmanovska
Tole Belcev
Nina Daskalovska
Biljana Ivanovska
Svetlana Jakimovska
Marija Leontik
Jovana Karanikik Josimovska

LANGUAGE EDITORS

Danica Gavrilovska-Atanasovska (Macedonian language)
Vesna Prodanovska (English language)
Tole Belcev (Russian language)
Biljana Ivanovska (German language)
Marija Leontik (Turkish language)
Svetlana Jakimovska (French language)
Jovana Karanikik Josimovska (Italian language)

TECHNICAL EDITOR

Slave Dimitrov

ADDRESS

PALIMPSEST

EDITORIAL COUNCIL

Faculty of Philology
Krste Misirkov 10-A
P.O. Box 201
MK-2000, Stip, N. Macedonia

<http://js.ugd.edu.mk/index/PAL>

The International Scientific Journal “Palimpsest” is issued twice a year in printed form and online at the following website of the web portal of Goce Delcev University in Stip: <http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL>

Papers can be submitted and published in the following languages: Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish and Italian language.

All papers are peer-reviewed.

BIBLIOGRAPHIC INFORMATION

Journal Name	PALIMPSEST International Journal for Linguistic, Literary and Cultural Research
Abbreviation	PALMK
ISSN (print)	2545-398X
ISSN (online)	2545-3998
Knowledge field:	UDC 81
UDC code	UDC 82 UDC 008
Article Format	HTML/ PDF; PRINT/ B5
Article Language	Macedonian, English, German, French, Russian, Turkish, Italian
Type of Access	Open Access e-journal
Type of Review	Double-blind peer review
Type of Publication	Electronic version and print version
First Published	2016
Publisher	Goce Delcev University, Faculty of Philology, Stip, Republic of N. Macedonia
Frequency of Publication	Twice a year
Subject Category	Language and Linguistics, Literature and Literary Theory, Education, Cultural Studies
Chief Editor	Ranko Mladenoski
Country of Origin	Republic of N. Macedonia
Online Address	http://js.ugd.edu.mk/index.php/PAL
E-mail	palimpsest@ugd.edu.mk
Profiles	Academia.edu https://www.ugd.academia.edu/PALIMPSESTПАЛИМПСЕСТ Research Gate https://www.researchgate.net/profile/Palimpsest_Palimpsest2 Facebook Palimpsest / Палимпсест Twitter https://twitter.com/palimpsest-22 SCRIBD https://www.scribd.com/user/359191573/Palimpsest-Палимпсест BIBLIOGRAPHIC

СОДРЖИНА / TABLE OF CONTENTS

11 ПРЕДГОВОР

Билјана Ивановска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Biljana Ivanovska, editor of “Palimpsest”

ЈАЗИК / LANGUAGE

15 Milena Sazdovska-Pigulovska

DEFINITION AND CLASSIFICATION OF PHRASEOLOGICAL EXPRESSIONS AND PROBLEMS OF IDIOMATIC EQUIVALENCE IN TRANSLATION

29 Милена Касапоска-Чадловска

НЕКОИ ФРАНЦУСКИ КОНСТРУКЦИИ СО НЕЗАДОЛЖИТЕЛЕН АТРИБУТ НА ДИРЕКТЕН ОБЈЕКТ И НИВНИТЕ МАКЕДОНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Milena Kasaposka-Chadlovska

SOME FRENCH CONSTRUCTIONS WITH OPTIONAL DIRECT OBJECT ATTRIBUTE AND THEIR MACEDONIAN EQUIVALENTS

41 Mariantonia Tramite

HIKIKOMORI: ANALISI LINGUISTICA E PROPOSTE DI TRADUZIONE IN LINGUA ITALIANA DI UN NEOLOGISMO 2.0

Mariantonia Tramite

HIKIKOMORI: LINGUISTIC ANALYSIS AND TRANSLATION SUGGESTIONS IN ITALIAN LANGUAGE OF A 2.0 NEOLOGISM

53 Eleonora Fois

THE RENDITION OF METAPHORS AND THE TRANSLATOR'S INFLUENCE IN THE ENGLISH TRANSLATION OF GRAZIA DELEDDA'S LA MADRE

67 Gülşen Yılmaz

“SÜNGÜ” KELİMESİNİN ETİMOLOJİSİ ÜZERİNE

Gülşen Yılmaz

THE ETYMOLOGY OF THE WORD “SÜNGÜ”

75 Марија Леонтик

ЗБОРОВНИТЕ ГРУПИ СО ПОСТПОЗИЦИЈА ВО ТУРСКИОТ ЈАЗИК И НИВНОТО ПРЕДАВАЊЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК

Marija Leontik

WORD GROUPS WITH A POSTPOSITION IN TURKISH LANGUAGE AND THEIR EQUIVALENCE IN MACEDONIAN LANGUAGE

- 87 Виолета Јанушева**
ПЕРИФРАЗИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ СТАНДАРДЕН ЈАЗИК
Violeta Janusheva
THE PERIPHRASES IN MACEDONIAN STANDARD LANGUAGE
- 99 Silvana Neshkovska**
THE RHETORIC BEHIND POLITICAL RESIGNATION SPEECHES
- 113 Мери Лазаревска**
НИТУ АНГЛИСКИ НИТУ МАКЕДОНСКИ (КРАТКА АНАЛИЗА
НА АНГЛИЗМИТЕ ВО МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗИК И НИВНА /НЕ/
ОПРАВДАНОСТ)
Meri Lazarevska
NEITHER ENGLISH NOR MACEDONIAN (SHORT ANALYSIS OF THE
ENGLISH BORROWINGS IN THE MACEDONIAN LANGUAGE AND THEIR
/NON/JUSTIFICATION)

КНИЖЕВНОСТ / LITERATURE

- 123 Chiara Fusco**
VICO E LA CONTEMPORANEITÀ: VISIONI DELLA LETTERATURA IN
VICO, QUASIMODO E MONTALE
Chiara Fusco
VICO AND CONTEMPORANEITY: VISIONS OF LITERATURE IN VICO,
QUASIMODO AND MONTALE
- 135 Mirko Mondillo**
«ADESSO TU MI DICI COSA VUOI FARE DI ME». TIMIRA. ROMANZO
METICCIO E L'IPERMODERNO ITALIANO
Mirko Mondillo
«NOW YOU TELL ME WHAT YOU WANT TO DO ABOUT ME». TIMIRA.
ROMANZO METICCIO AND THE ITALIAN HYPERMODERNITY
- 149 Marcella Di Franco**
IL LIRISMO NOSTALGICO E L'ALIENAZIONE MODERNA IN CORRADO
ALVARO
Marcella Di Franco
NOSTALGIC LYRISM AND MODERN ALIENATION IN CORRADO ALVARO
- 161 Марија Ѓорѓиева Димова**
МЕМОРИЈАТА НА РОМАНОТ, РОМАНОТ КАКО МЕМОРИЈА
Marija Gjorgjieva Dimova
THE MEMORY OF THE NOVEL, THE NOVEL AS A MEMORY

- 171 Славчо Ковилоски**
КРВТА НЕ Е ВОДА: НАРОДНАТА ПЕЈАЧКА ДАФА ЦЕПЕНКОВА
Slavcho Koviloski
BLOOD IS THICKER THAN WATER - THE INTERPRETER OF FOLK SONGS: DAFA CEPENKOVA
- 179 Маријана Горгиева-Ристевска, Ранко Младеноски**
СЕМИОЛОГИЈА НА НЕАНТРОПОМОРФНИОТ ЛИК ВО РОМАНОТ „ЌЕРКАТА НА МАТЕМАТИЧАРОТ“ ОД ВЕНКО АНДОНОВСКИ
Marijana Gorgieva-Ristevska, Ranko Mladenoski
THE SEMIOLOGY OF THE NON-ANTHROPOMORPHIC CHARACTERS FROM THE NOVEL “THE MATHEMATICIAN’S DAUGHTER” BY VENKO ANDONOVSKI
- КУЛТУРА / CULTURE**
- 193 Ана Stefanovska**
VIRTUAL REALITY AND READING CITIES: GPS-BASED APPLICATIONS AS A NEW FORM OF LITERARY TOURISM
- 201 Оља Стојкова**
ПРЕДАТОРСКО ИЗДАВАШТВО
Olja Stojkova
PREDATORY PUBLISHING
- 213 Екатерина Намичева, Петар Намичев**
ТРАДИЦИОНАЛНАТА АРХИТЕКТУРА – МОДЕЛИ НА ЗАШТИТА И ЗАЧУВУВАЊЕ НА ФУНКЦИЈАТА
Ekaterina Namicheva, Petar Namichev
TRADITIONAL ARCHITECTURE – MODELS OF PROTECTION AND PRESERVATION OF FUNCTION
- МЕТОДИКА НА НАСТАВАТА / TEACHING METHODOLOGY**
- 225 Нина Даскаловска**
ПРИОДИ И АКТИВНОСТИ ЗА ИНТЕГРИРАЊЕ НА ВОКАБУЛАРОТ ВО НАСТАВАТА
Nina Daskalovska
APPROACHES AND ACTIVITIES FOR INTEGRATING VOCABULARY IN LANGUAGE INSTRUCTION
- 239 Blerina Nuhi, Brikena Xhaferi**
EVALUATING CRITICAL THINKING COMPONENT OF HIGH SCHOOLS IN SKOPJE

253 Arbnora Sulejmani, Brikena Xhaferi

TECHNIQUES WHICH PROMOTE CRITICAL THINKING IN ELT – A STUDY CONDUCTED IN HIGH SCHOOLS OF SKOPJE

265 Марија Гркова

ОБЈЕКТИВНИ ТЕСТОВИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ И ТЕСТИРАЊЕТО ВО НАСТАВАТА

Marija Grkova

THE CLASSROOM TEST AND THE OBJECTIVE TESTS FOR MEASURING STUDENTS ACHIEVEMENTS

ПРИКАЗИ / BOOK REVIEWS

277 Кирил Трајчев

РУСКАТА ПОТРАГА ПО БОЖЈАТА МУДРОСТ

Kiril Trajchev

RUSSION QUEST FOR THE WISDOM OF GOD

291 Monika Zázrivcová

COMPTE-RENDU : « LES INTERFÉRENCES LINGUISTIQUES DU FRANÇAIS SUR LE SLOVAQUE. L'EXEMPLE DU SYSTÈME VERBAL », PAR LUCIA RÁČKOVÁ ET FRANÇOIS SCHMITT

Monika Zázrivcová

REVIEW: “LES INTERFÉRENCES LINGUISTIQUES DU FRANÇAIS SUR LE SLOVAQUE. L'EXEMPLE DU SYSTÈME VERBAL” (FRENCH LINGUISTIC INTERFERENCES ON SLOVAK. THE EXAMPLE OF THE VERBAL SYSTEM), BY LUCIA RÁČKOVÁ AND FRANÇOIS SCHMITT

295 Ранко Младеноски, Софија Иванова

СОВРЕМЕНАТА КНИЖЕВНОСТ МЕЃУ ЗАПАДНИОТ АНТРОПОЦЕНТРИЗАМ И ИСТОЧНАТА ТЕОДИЦЕЈА

Ranko Mladenoski, Sofija Ivanova

CONTEMPORARY LITERATURE BETWEEN ANTHROPOCENTRISM AND EASTERN THEODICY

ДОДАТОК / APPENDIX

311 ПОВИК ЗА ОБЈАВУВАЊЕ ТРУДОВИ

ВО МЕЃУНАРОДНОТО НАУЧНО СПИСАНИЕ „ПАЛИМПСЕСТ“

CALL FOR PAPERS

FOR THE INTERNATIONAL SCIENTIFIC JOURNAL “PALIMPSEST”

ПРЕДГОВОР

Почитувани читатели,

Со објавувањето на деветтиот број на списанието „Палимпсест“ се одбележува и потврдува неговото петгодишно постоење. Тековниот број на ова списание обработува теми кои се однесуваат на областите јазик, книжевност, методика на наставата и културологија и тие се напишани на македонски, англиски, италијански и турски јазик. Тематските области што ги покриваат овие статии се доволно разнолики да го привлечат вниманието на нашите колеги, наставници, студенти, но и доволно мотивирачки да го одржат современиот чекор со актуелните феномени на истражување од горенаведените области. Од објавените трудови во овој број како најбројни се јавуваат авторите од Македонија (Милена Саздовска-Пигуловска, Милена Касапоска-Чадловска, Марија Леонтиќ, Виолета Јанушева, Силвана Нешковска, Мери Лазаревска, Марија Ѓорѓиева Димова, Славчо Ковилоски, Маријана Ѓорѓиева-Ристевска, Ана Стефановска, Оља Стојкова, Екатерина Намичева, Петар Намичев, Нина Даскаловска, Блерина Нухи, Арбнора Сулејмани, Брикена Џафери, Марија Ѓркова, Кирил Трајчев, Ранко Младеноски, Софија Иванова), потоа од Словачка Моника Зазривчова (Monika Zázrivcová), од Австрија Мариантониа Трамита (Mariantonia Tramite), од Италија Елеонора Фоа (Eleonora Fois), Кјара Фуско (Chiara Fusco), Мирко Мондило (Mirco Mondillo), Марчела ди Франко (Marcella Di Franco) и од Турција Ѓулшен Јилмаз (Gülşen Yılmaz).

Доминантен јазик на статиите во овој број е македонскиот јазик, што го толкувам како наш стремеж во борбата за негово негување и зачувување како наше најголемо културно наследство, како и желбата и намерата обработените тематски содржини да бидат лесно достапни за сите заинтересирани на територијата на целата наша држава. Сепак, се јавува неопходност и од актуелизација и популаризација и на другите јазици, што укажува на фактот дека светот на јазиците е огромен и дека многу аспекти од јазиците треба да се анализираат и да се објаснат. Тоа ја покажува важноста и значењето на странските јазици во современите емпириски текови во науката за јазикот, во науката за книжевноста, методиката на наставата и во културологијата.

Како резултат на електронската достапност на ова списание и на активностите на Уредувачкиот одбор, Редакцискиот совет, рецензентите, јазичните и техничките уредници, горди сме да истакнеме дека присуството на научноистражувачки статии од различни земји од светот говори за неговата актуелност и популарност. Сите што се вклучени во создавањето на ова списание несебично се ангажираат за неговото подобрување и со своите сугестии и добронамерни критики и дискусии влијаат доволно инспиративно да привлечат современи и модерни истражувачки публикации кои ќе најдат на уште поголема читателска публика во иднина, со што современите истражувања ќе бидат широко достапни и ќе овозможат размена на знаења, идеи, како и на научни и стручни достигнувања.

Билјана Ивановска, уредник на „Палимпсест“

FOREWORD

Dear readers,

The ninth issue of “Palimpsest” marks and confirms the journal’s five year existence. The current issue of the journal covers topics related to the fields of language, literature, teaching methodology and culturology, and they are written in Macedonian, English, Italian and Turkish. The thematic areas covered by these articles are diverse enough to attract the attention of our colleagues, teachers and students, and at the same time motivating enough to keep up with the current phenomena of research in the aforementioned areas. From the published articles in this issue, the authors from Macedonia appear as the most numerous, such as Milena Sazdovska-Pigulovska, Milena Kasaposka-Chadlovska, Marija Leontik, Violeta Janusheva, Silvana Neshkovska, Meri Lazarevska, Marija Gjorgjieva Dimova, Slavco Koviloski, Marijana Gorgieva-Ristevska, Ana Stefanovska, Olja Stojkova, Ekaterina Namicheva, Petar Namichev, Nina Daskalovska, Blerina Nuhi, Arbnora Sulejmani, Brikena Xhaferi, Marija Grkova, Kiril Trajcev, Ranko Mladenoski, Sofija Ivanova, then from Slovakia Monika Zázrivcová, from Austria Mariantonina Tramite, from Italy Eleonora Fois, Chiara Fusco, Mirco Mondillo, Marcella Di Franco and from Turkey Gülşen Yılmaz.

The dominant language of the articles in this issue is the Macedonian language, which I recognize as our aspiration in the struggle for its nurturing and preservation of our greatest cultural heritage, as well as the desire and intention to make the thematic contents to be easily accessible to anyone concerned throughout our country. However, there is a need for actualization and popularization of other languages, which points to the fact that the world of languages is vast, therefore, many aspects of languages ought to be analyzed and explained. This actually proves the importance and significance of foreign languages in contemporary empirical currents in the science of language, literature, teaching methodology and culturology.

As a result of the electronic availability of this journal and the activities of the Editorial board, the reviewers, the linguistic and technical editors, we are proud to point out that the presence of scientific research articles written by authors from different countries of the world speaks of its relevance and popularity. Everyone involved in the creation of this journal is selflessly committed to its improvement and with their suggestions, well-intentioned reviews and discussions influence the submission of contemporary and modern research articles that will attract even a larger readership in the future, so that contemporary research will be widely available and will enable the exchange of knowledge, ideas, as well as scientific and professional achievements.

Biljana Ivanovska, Editor of Palimpsest

ОБЈЕКТИВНИ ТЕСТОВИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ И ТЕСТИРАЊЕТО ВО НАСТАВАТА

Марија Гркова

Универзитет „Гоце Делчев“, Штип
marija.l.grkova@ugd.edu.mk

Апстракт: Објективните тестови кои служат за мерење на постигнувањата на учениците во наставата претставуваат инструменти на техниката тестирање која, пак, како една од истражувачките постапки ни служи за собирање податоци. Постојат повеќе видови тестови и тоа во зависност од намената или, ако сакаме, во зависност од тоа за што ни користат добиените податоци. Така, тестовите може да послужат за мерење на постигнувањата на учениците/испитаниците, потоа тестирање на личноста и особеностите поврзани со неа, тестирање на интелигенцијата, способностите итн. Тестовите, меѓу другото, може да го мерат не само знаењето што учениците/испитаниците успеале да го стекнат при учењето туку и квалитетот и квантитетот на нивното знаење.

Иако мерните карактеристики на објективните тестови што се применуваат во наставата се нестандардизирани, преку одговарање на зададените вежби, задачи, ставки, барања тестовите ги даваат потребните податоци за тоа што се истражува.

Клучни зборови: *тестови, бодување, оценување, вежби, настава.*

Вовед

Тестовите може да се класифицираат на различни начини. Сепак, поделбата што вообичаено се асоцира со тестирањето е следнава: тестови на способности, тестови на знаење и тестови на личност. Ваквата поделба на тестовите произлегува, главно, од психологијата.

Тестовите на знаење се наменети за мерење на ефектите од постигнувањето во наставата или, пак, на курс, обука итн. Со овие тестови се мери ефектот од учењето под контролирани и делумно познати услови. Сепак, треба да се има предвид дека во психологијата под тест на знаење се мисли на стандардизираниите тестови, а овде ние ќе зборуваме за нестандардизираниите, објективни тестови што ги изработуваат наставниците за мерење на постигнувањата на учениците во рамки на наставата. Тестирањето во наставата се применува за најразлични цели и преку него се добиваат информации кои потоа користат за повеќе фактори вклучени во наставниот процес.

Петроска-Бешка (2016, стр. 33) во делот *Почетоци на тестирањето* наведува дека најраните корени на современото тестирање се најдени 2200 години пр. н. е. во древна Кина. Според авторката, во тој период бил воведен

софистициран систем на евалуирање на државните службеници кој се повторувал на секои три години, а служел како основа за утврдување на нивната соодветност за работното место и унапредување. Авторката пишува дека процената на овој систем се состоела од широк спектар на знаења и на вештини, почнувајќи од познавањето протокол, географија, земјоделие, граѓанско право и воени прашања, па сè до успехот во стрелаштво и во музика.

Мисионерите и дипломатите го поттикнале воведувањето на кинескиот систем на селекција на европскиот континент така што ваквиот начин на избор на државни службеници станал официјален во Британија во 1855 година, а многу наскоро таков систем бил воведен во Франција, Германија и пренесен во САД, предизвикувајќи бран на широк интерес и прифаќање на тестирањето во западниот свет (Петроска-Бешка, 2016, стр. 33). Според авторката, во истиот тој период во Кина се укинува ваквиот систем за избор на државни службеници кој се заменил со прифаќање на универзитетска диплома како доказ за компетентноста на кандидатот.

Во училиштата во античкиот период во Хелада постоел систем на испитување на знаењата и на вештините, а за средновековна Европа е познато дека образованието било сфера во која се утврдени почетоци на системот на тестирање (Петроска-Бешка, 2016, стр. 34). Најпрвин, системот на тестирање се одвивал преку усно испитување, но со зголемувањето на достапноста на хартијата било заменето со формални тестови на знаење.¹ Резултатите од овие тестови служеле за доделување дипломи, награди и унапредувања. Во XIX век, системот на тестирање на знаењата и на вештините од универзитетите, постепено бил пренесен и во средните училиштата.

Науката за тестирањето

Заслугата за почетоците во конструирање на објективните тестови му се припишува на Американецот Рајс, според кого со ваквиот начин на тестирање се добива можност да се процени ефикасноста на наставниците (Петроска-Бешка, 2016, стр. 41).

Постојат бројни предности на објективниот начин на проверка на знаења и тоа:

- економичност во задавањето;
- неможноста да влијае врз оценката личниот однос на испитувачот кон оној што е испитуван;
- можноста да се покрие поголем обем од материјалот, наспроти да се дозволи удел на среќа во изборот на прашања;
- ставањето на сите ученици/испитаници во идентична испитна ситуација, а тоа значи дека тестирањето се прифаќа како праведна

---

¹ Постојат различни поделби на тестовите кои произлегуваат од различните критериуми што се земаат предвид при нивната поделба. Најчесто среќаваме три типа тестови и тоа: *тестови за испитување на личноста*; *тестови на знаење* и *тестови на способности* (Јованова-Митковска, 2007/2008, стр. 15). Вториот тип тестови се стандардизирани, а објективните тестови кои се користат во наставата за мерење на постигнувањата на учениците по одреден наставен предмет ги сметаме за нестандардизирани.

постапка, зашто сите ученици под исти услови, во исто време одговараат на исти прашања;

- оценувањето на одговорите на тестот е максимално објективно и успехот на ученикот зависи од самиот него;
- со тестовите се остварува целосен увид во знаењата и се проверува поголем дел од материјалот;
- оценувањето со објективни тестови е доследно, а тоа значи дека и повеќепати да се мери една иста наставна содржина се добиваат исти или слични резултати;
- објективните тестови остануваат како писмена документација која може да се користи за различни цели;
- проверката и оценувањето со објективни тестови придонесува за континуитетот во учењето кај учениците;
- објективните тестови овозможуваат да се согледаат и помали разлики во знаењето на учениците, односно подобро се откриваат нијансите, успешните од неуспешните.

Треба да се има предвид дека покрај предности, тестовите имаат и слабости:

- го проверуваат фактографското знаење, но не и практичната примена и поврзаноста на знаењата;
- постои можност за случајно погодување на точниот одговор (кај вежбите со двочлен или со повеќечлен избор);
- со нив се намалува можноста за целосни и за оригинални одговори;
- бараат поголем напор и време од наставникот за подготовка на тестот и негово прегледување и оценување;
- со вежбите во кои се бараат кратки одговори не може да се добие слика за размислувањата на учениците;
- потребни се додатни материјални трошоци за изработка или набавка на тестовите;
- тестовите не се погодни за проверување на постигнувањата во таканаречените воспитни предмети, како што се музика, ликовна култура, физично воспитание;
- проверувањето со објективните тестови неосновано го потхранува егалитаризмот во образованието, наспроти барањето за индивидуализација на наставата (Попоски, 1996, стр. 106–108).

Тестовите на знаење може да се категоризираат на најразлични начини, поаѓајќи од различни критериуми на класификација. Најчести се три вида класификација:

- а) Стандардизирани и неформални тестови според тоа кој ги изработува тестовите и со каква цел се задаваат;
- б) Нормативни и критериумски тестови според начинот на кој се интерпретираат добиените резултати;
- в) Објективни и есеистички тестови според форматот на прашањата што ги сочинуваат тестовите (Петроска-Бешка, 2007, стр. 12–15).

Во однос на изработката на тестот ќе споменеме дека се утврдени четири етапи на изработка, со претходно планирање на тестот. Така, според

Петроска-Бешка (1993, стр. 7), добар тест не може да се изработи ако фазата на планирање на тестот не е завршена пред да започне фазата на составување на прашањата. Во фазата на планирање на тестот, изготвувачот одговора на низа прашања како што се: за што ќе служи тестот?; за кои цели ќе служи тестот?; кои наставни содржини ќе ги опфати?; за кои наставни цели ќе биде наменет?; од каков вид прашања ќе се состои?; од колку прашања ќе се состои?; по колку прашања ќе бидат посветени за секоја наставна цел применета на секоја наставна содржина? Во одговорот на овие прашања се одразуваат етапите/фазите низ кои поминува адекватното планирање на тестот.

Така, првата етапа се состои од дефинирање на целта на тестот, а ги опфаќа прашањата: што ќе се испитува со тестот?; кому му е наменет?; за што ќе служат добиените резултати?

Втората етапа го опфаќа дефинирањето на наставните содржини. За оваа етапа е потребно: консултирање со наставните програми и со актуелните учебници; идентификување на тематските подрачја што ги сочинуваат наставните содржини; конкретизирање на наставните содржини; определување на комплексноста (обемноста) на наставните содржини; определување на процентот на наставна содржина што ѝ припаѓа на една наставната содржина, ако се има предвид дека целиот тест изнесува 100 % (Петроска-Бешка, 1993, стр. 9–10).

Третата етапа подразбира дефинирање на наставните цели кои произлегуваат од концепцијата на наставниот предмет зацртана со наставната програма и се однесуваат на способностите и на вештините што учениците треба да ги стекнат во текот на наставата по тој предмет. Оттука произлегува дека наставните цели се активности што ученикот е оспособен да ги презема како резултат на наставата во чиј тек совладал определени наставни содржини. Листата на наставните цели за одделни наставни предмети или тематски подрачја може да биде широка и да опфаќа најразлични видови на активности. По пат на тестирање е неможно да се проверува усвоеноста на сите видови наставни цели, туку само на оние што се повикуваат на когнитивни процеси. Такви се наставните цели што според Блумовата таксономија се вбројуваат во следниве шест категории: познавање (знаење), разбирање (сфаќање), примена, анализа, синтеза и евалуација (процена) (Петроска-Бешка, 1993, стр. 11–14). Според авторката, при планирањето и изработката на тестот треба да се земаат предвид токму овие категории.

Последната етапа е подготовка на шематски план на тестот (табела на спецификација). Во оваа етапа, во зависност од одговорите на прашањата – од каков вид прашања ќе се состои тестот?; колку прашања ќе содржи?; и по колку прашања ќе ѝ бидат посветени на секоја наставна цел применета на секоја наставна содржина? – се добива комплетна подготовка на шематскиот план (Петроска-Бешка, 1993, стр. 15–18).

Улогата на тестовите во наставата

Целокупниот наставен процес станува успешен откако се добиваат повратни информации за текот на тој процес. Преку повратните информации се воспоставува контрола за одвивањето на наставата, за резултатите постигнати од учениците и на кој начин ги постигнуваат. Потребно е да се врши проверување и оценување на нивните знаења, умеења, навики, ставови, способности и, воопшто, да се оценува развојот на нивната личност (Попоски, 1996, стр. 68).

Во наставата постојат различни видови на проверување и на мерење на знаењата/постигнувањата и тоа во зависност од определената цел која треба да се постигне. Важно е да се внимава на содржината што се проверува која зависи директно од наставниот предмет за кој се врши проверувањето, потоа времето кога се врши, кој го извршува и на кој начин. Врз основа на тоа, традиционалната дидактика разликува неколку критериуми на поделба на условите на проверувањето и тоа: според времето кога се врши (пред или на почеток на наставата; во текот на наставата и по завршувањето на наставата); целта (дијагностичко проверување, формативно проверување, сумативно проверување); начинот (усно, писмено и практично проверување); вршителот (интерно проверување, екстерно проверување и самопроверување) (Попоски, 1996, стр. 77–78).

Во овој труд ги издвојуваме објективните тестови како посебен вид писмено проверување на знаењата на учениците.

Општопознато е дека овој вид тестови земаат голем замав на употреба во нашите училишта, но не може да се каже дека станува збор за вистински нормативни, односно стандардизирани тестови, па затоа ги сметаме за нестандардизирани, објективни тестови за мерење на постигнувањата на учениците.

Еден добар дел од мерењето на постигнувањата на учениците по одреден предмет се реализира токму со ваквите тестови.

Оттука, може да се каже дека улогата на тестовите во наставата е голема и значајна затоа што резултатите добиени со нив се користат при донесувањето на најразлични одлуки од страна на сите фактори што учествуваат во одлучувањето на сите нивоа, почнувајќи од наставниците, па сè до Министерството за образование.

Тестовите помагаат при разјаснување на курикулумот. Наставникот е принуден да ги конкретизира целите поставени во наставната програма што во крајна линија му овозможува да состави тест кој соодветствува на барањата во курикулумот.

Со овие тестови наставникот може да добие увид во предзнаењата на учениците што потоа му овозможуваат да го планира најефективниот приод во наставата. Примената на тестовите му помага на наставникот да го определи времето потребно за совладување на даден материјал. Со добивање увид до каде е совладан материјалот, наставникот одлучува дали треба да посвети уште време за негово совладување.

Објективните тестови се полезни и за определување на ефикасноста на наставата. Преку анализа на одговорите на учениците од тестовите

наставникот ќе добие податоци за тоа дали учениците ја совладале материјата што им е предочувана и објаснувана за време на часовите, односно дали наставата е доволно ефикасна (Петроска-Бешка, 2007, стр. 4–5).

За вежбите

Во некои тестови вежбите се формулирани во вид на прашања, во други во вид на тврдења, а во трети во вид на задачи или проблеми. Вежбите се тие што ја предизвикуваат активноста на тестот, пишува Петроска-Бешка (2016, стр. 16).

Како што е познато, под *вежба* се подразбира поставено барање (задача, ставка) пред ученикот/испитаникот за кое се бара решение, одговор или нешто да се изведе (Јованова-Митковска, 2008, стр. 8). Постојат повеќе видови вежби од кои може да се состои еден тест. Објективните тестови може да бидат комбинирани од повеќе видови или од еден вид вежби. Такви видови вежби се, на пример, следниве: вежби со кратки одговори; со повеќечлен избор; со двочлен избор; вежби со поврзување. Треба да се има предвид дека во рамките на секој од наведените видови може да се разликуваат повеќе различни варијанти коишто ги делат карактеристиките на видот во кој се вбројуваат (Петроска-Бешка, 1993, стр. 22).

При изборот на вежбите за тестот треба да се имаат предвид следниве критериуми: подготвувачот на тестот да се придржува кон табелата на спецификација; да ги приспособи прашањата кон возраста и кон нивото на способноста на учениците; вежбите да се однесуваат на важен аспект од наставната содржина; секоја вежба треба да има јасно определен точен одговор; упатствата на вежбите треба да бидат јасни и недвосмислени; да не се позајмуваат реченици од учебникот, бидејќи може да бидат извадени од контекст; да се избегнуваат трик-прашања; да се избегнуваат негативни вежби секогаш кога е можно; да се обезбеди независност на вежбите; да не се укажува на точниот одговор преку ирелевантни показатели (Петроска-Бешка, 2007, стр. 39). Кон ова, ќе го пренесеме и мислењето на Тереза Клајн (2015, стр. 34), којашто ги додава следниве критериуми при изборот на вежби: да се избегнуваат упатства со двојна негација; да се избегнуваат упатства со зборовите **сите**, **никој** итн.; да се избегнуваат упатства со зборовите **честопати**, **понекогаш** итн. Во тестовите често се употребуваат и таканаречените *дистрактори* или, ако сакаме, *погрешни одговори* во понуденото барање, меѓу кои треба да се препознае едниот или повеќе понудени точни одговори (Ташева, 2016, стр. 62).

Во однос на прашањето „колку вежби треба да содржи еден тест?“ секогаш треба да се има предвид времетраењето на тестирањето. Иако е сосема разумно да се верува дека со повеќе вежби е попрецизна мерката, сепак треба да се нагласи дека станува збор само за можност. Според тоа, колку различни конструкти се проценуваат и колку време им треба на учениците/испитаниците за да одговорат на секоја вежба одделно, ќе игра улога во одлучувањето колку вежби се соодветни за еден даден контекст (Клајн, 2015, стр. 35).

При подготовката на тест треба да се внимава и на тежината на секоја вежба одделно. Така, колку тешки треба да бидат вежбите за да биде добар тестот зависи од неговата намена, но и од видот на вежбите што го сочинуваат (Петроска-Бешка, 2016, стр. 78).

Од напишаното произлегува дека секогаш треба да се внимава што мериме со тестот, колку е точно мерењето и за која цел го мериме знаењето на учениците/испитаниците.

Оценување на резултатите од тестовите

По тестирањето следува етапата на бодувањето, односно оценувањето на добиените резултати од тестовите.

Под оценување се подразбира утврдување дали одговорот што го дал ученикот/испитаникот соодветствува со точниот одговор на прашањето (Петроска-Бешка, 1993, стр. 48). Попоски (1996, стр. 151), пак, под оценување подразбира постапка на определување или придавање бројчена (нумеричка) или квалитативна (категоријална) вредност (оценка) на тоа што се оценува.

Оценката не е секогаш крајниот резултат од проверувањето и оценувањето во наставата. Тоа значи дека оценување има и тогаш кога нема регистрирана оценка (особено бројчена). Наставниот процес и напредокот на учениците не се можни без континуирано оценување (Попоски, 1996, стр. 153). Авторот е на мислење дека наставата не може да се смета за успешна ни тогаш кога резултатите се такви какви што се очекуваат, ако се изостави оценувањето на процесот кој довел до тие резултати.

Во рамките на оценувањето на објективните тестови важно е да се спомене дека во практиката, а и како што советуваат методичарите, односно практичарите, пред почетокот на тестирањето изготвувачот на тестот подготвува клуч за оценување, а тоа значи дека на посебен тест ги дава точните одговори на секоја вежба одделно. Тоа, пак, значи дека клучот на оценувањето се подготвува на последната верзија од тестот, односно на тестот што се спроведува кај учениците/испитаниците. Се препорачува овој клуч да биде проверен од компетентна личност или да биде спореден со одговорите на најдобрите ученици откако ќе биде завршено тестирањето (Петроска-Бешка, 1993, стр. 48).

Под бодување, пак, Петроска-Бешка (1993, стр. 49) смета дека се подразбира доделување поени на одговорите дадени на секое прашање/вежба одделно. Наједноставен принцип на бодување е за секој точен одговор да се даде 1 поен, а за секој одговор (независно од тоа дали е неточен, делумно точен или пропуштен) да се дадат 0 поени, а ваквиот начин на бодување кој, впрочем е релативно лесен, упатува на објективноста на тестот.

Заклучок

Објективните тестови како алатка за мерење на постигнувањата на учениците во наставниот процес претставуваат инклузивна активност која е неопходна форма на завршување на наставниот процес и резултатот од учењето. Во суштина, ако тестовите се правилно подготвени и соодветно спроведени, тестирањето несомнено се претвора во објективна педагошка

алатка што служи како активност за проверка на ефективноста на целиот наставен процес, односно на процесот на учење воопшто. Резултатите од тестовите даваат вредна мерка за тоа колку добро се изучува наставната програма, а, секако, даваат и информации корисни за сите внатрешнонаставни фактори и, воопшто, надворешни фактори кои имаат допир со наставата.

Библиографија

- [1] Јованова-Митковска, С. (2007/2008). *Постапки и инструменти за собирање на податоци – Тестирање и тестови на знаење*. Во: Годишен зборник на Педагошки факултет. Штип: Универзитет „Гоце Делчев“.
- [2] <http://js.ugd.edu.mk/index.php/AMC/article/view/194/191> (пристапно на 27.3.2020).
- [3] Клајн, Т. Џ. Б. (2015). *Психолошко тестирање*. Прев. Ивана Илковска. Скопје: Арс студио.
- [4] Петроска-Бешка, В. (1993). *Изработка и примена на објективни тестови на знаење – прирачник*. Скопје: Малинска.
- [5] Петроска-Бешка, В. (1999). *Анкетирање – што, зошто, кој, како*. Скопје: Филозофски факултет.
- [6] Петроска-Бешка, В. (2007). *Оценување со тестови на знаење*. Скопје: Филозофски факултет.
- [7] Петроска-Бешка, В. (2016). *Основи на психолошко тестирање, второ издание*. Скопје: Филозофски факултет.
- [8] Попоски, К. (1996). *Современи сфаќања за проверувањето и оценувањето на постигнувањата на учениците*. Скопје: Министерство за култура.
- [9] Ташева, Ј. (2016). *Вреднување на знаењата по предметот Македонски јазик кај учениците во основното образование – необјавен магистерски труд изработен под менторство на Бојковска, Ст. Скопје*.

***

- [1] Haytham Ahmed Zakai. “Developing Classroom Tests”. Medical Laboratory Technology Department. Faculty Applied Medical Sciences. https://www.kau.edu.sa/Files/142/Files/49461_Developing_Classroom_Tests.pdf
- [2] N. Benmostefa. “Role of Classroom Testing”. <https://faclettre.univ-tlemcen.dz/assets/uploads/DOCUMENTS/cours%20en%20ligne/4-RC-BENMOS.pdf>

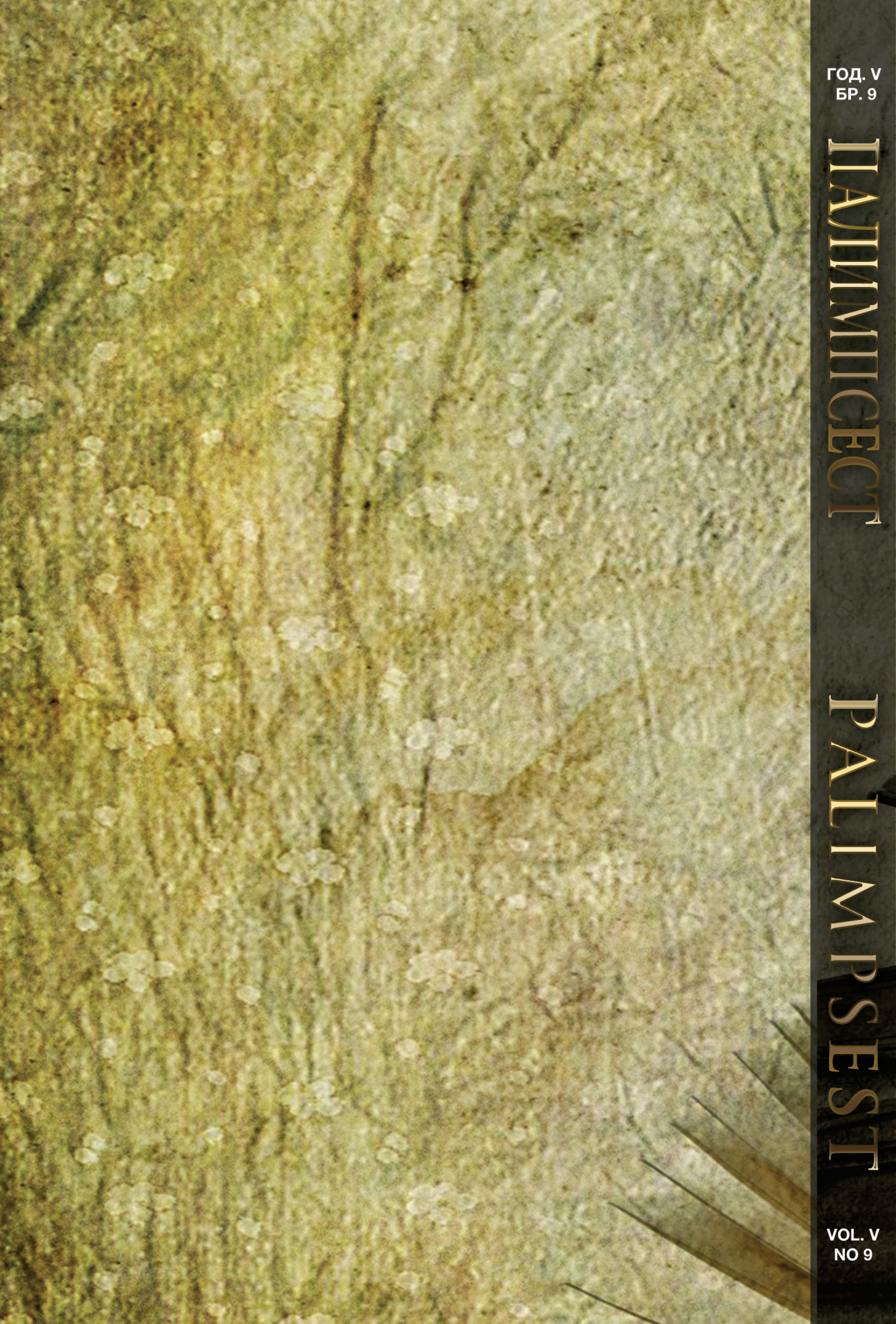
Marija Grkova
Goce Delchev University, Stip

The Classroom Test and the Objective Tests for Measuring Students Achievements

Abstract: Objective tests are the instruments of the testing technique, which is used to collect data for this research. There are several types of tests depending on the purpose or the data we use. Thus, the tests can be used to test the students achievements of the subjects, personality, intelligence, and etc. The tests can measure, not only the achievement, but also the quality of the students' knowledge.

Although the measurement characteristics of the classroom tests are non-standard, by answering the given tasks, items and requirements, the tests provide most of the necessary data for the research.

Keywords: *Tests, scoring, assessment, tasks, teaching.*

ГОД. V
БР. 9

ПАЛИМПСЕСТ

PALIMPSEST

VOL. V
NO 9